

БҮРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховный Советэй орган

№ 61 (9508)

1961 оной мартын 12, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй ХХII съездын хүндэлэлдэ

Уялгаа заатагүй дүүргэхэб

Эздын аймагай Сталиной нэрэмжэтэ колхозой хаалишан С. Д. Цыреновагай хөөрөөн

Атархан даа, Борьёо нутагнай. Хайшаашье хара — хиазаргүй үргэн тала дайда. Адууна малай бэлшэжэ ябаханда тэннлэгэн гэшэнь..!

Би наймадахи жэлээ хаалишанаар ажаллажа байнаб. Анхан фермэдэ эрээд ажаллажа байхадани хүндэлжэ байгша нэн. Дүй дүршэл үгдэлжэ, хүдэлмэридөө хойхонуршаг ябадаг байгааб. Хэды тимэшые хаань, сугтаа ажаллажа байдаг нүхэдни ажалдани эхээр тунааха. Хайшан гэжэ үнээдые хаадаг, ямар түрүү аргаануудыс хэрэглэхэ тушаа урданай хүдэлжэ байдаг хаалишад заажа үгдэгэ нэн.

Тиигэжэ үнээдэе зүб гуримаар харуунаажа, саг сооны эдэлүүлдэг болоһонойнгоо ашаар хү эхээр хаадаг боложо байнабди. Үнгэрхэн жэлдэ даадаг 16 үнээдэй тус бүри-нөөн 1951 литр хүн хаагдаа. Гүүртымнай үнээдэ электрын гал оруулагдаһан байртай. Мүн тэндэнь уна бүлэдэхэдэг түхээрлэгэ тодхогдожо, үбэлэй хүйтэндэ үнээдэ уналжа байгаабди. Малдаа үбһэ, зелько нормын ёһоор үгэнэбди. Гадаа, үнээдэйнгэ хү шэмье хаража литр хүн бүридэ 300 грамм бутаргадаһан ороон гүгүдэгэ.

Үбэлэй хүйтэндэ үе үнгэржэ, үнээдэ хүдэртөө ойро зуура хадаар элбэгтэй газарта бэлнэгэдэнэ. Тиигээд үбһэ, шэмэртэ тэжээл бардам үгэсөөд байхаданмай хү хаалишнай зааханшыс дооһолногүй. Мүнөө зарим үнээдһэ үдэртөө 7-8 литр хүрээр хүн хаагдаана.

Бидэ мүнөө 6 хаалишан ажаллажа байнабди. Фермэ дээрэмнай культурбаза бни. Сүлөөтэй сагтаа «Искра» приемнойнгооо хаада сугларжа, үдэр үдэрэй һонинуудыс дуулажа байдагбди. Мүрысөөнэй дүн ходоодо гаргагдана, дуту дунданууд, саашахи зорилго тухай хөөрөөдөн боложо байдаг.

КПСС-эй ЦК-гэй январин Пленумэй зорилгонуудтай танилсаад байхадаа, алдарта партингаа ээлжээтэ ХХII съездыс ажалай амжалтаар утгаха, энэ жэлдэ үнээн бүри-нөө 2000 литр хү хааха гэгхэн уялгаа заатагүй дүүргэхэ байһанаа мэдүүлэб.

Нёдондо Эздын аймагай «Октябрьский» совхозой ахалгша хонцион Ц. Даша Балдановой даадаг отарынхид эхэ хондоо байнаар харуунаажа, 100 толгой бурини 114 хурьга абжаа түлжүүлэн байгаа. Байнаар ажалланаингаа түлөө нүхэр Балданов Дэрэстэй сельсоветдэ депутатдаар хунгадгаа, КПСС-эй ХХII съездын хүндэлэлдэ эндхи хоншоод нёдондойнхило дооһонгуй амжалта туйлахаар шиндэбэ.

Республикын колхоз, совхозуудай үнгэрэгшэ январь, февраль нарын туршада хурьгадай бүхыдөө абтаһан тухай 1961 оной мартын 1-нэй мэдээн

Table with columns: Аймагуудай колхозуудата, Аймагуудай совхозуудата, 100 эхэ хонид буринь хурьгадай абтаһань, Бүхыдөө абтал хурьгадай гаргалшанынь (процентээр), 100 эхэ хонид буринь хурьгадай абтаһань, Бүхыдөө абтал хурьгадай гаргалшанынь (процентээр)

ВАРИЛГАШАН ГЭЭН ҮГЭ ОМОГ ДОРЮУНААР СОНОСТОНО

Залуу барилгашадай Бүхэсоюзна зүблөөн дүүрбэ

МОСКВА, мартын 10. (ТАСС). КПСС-эй Центральна Комитетдэ, СССР-эй Министрууддэй Советдэй шинд хэбэрээр зарлагданан залуу барилгашадай Бүхэсоюзна зүблөөн Кремлин Ехэ Ордондо мүнөөдэр хүдэлмэрэ үргэлжэлүүлэб. Түрүүлэгшээр һууһан ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь А. Х. Везинов Кемеровскé областдохин Баруун-Сибирини металлургическа заводой барилгын комсомолой комитедэй секретарь Виктор Качановта эгээн түрүүлэн үгэ үгэбэ. Заводой комсомолшудуу залуушундай зүблөөнэй болохын урда тээ коммунистическэ ажалай барилгын нэрэ зэрэгдэ хүртэхын түлөө тэмсэ-дэй эхилэ гэжэ сугларгаһад дай алыга ташалган доро мэдэ-дэсэнэ. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ энэ хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө оройдоол 250 залуу хүдэлмэришэд, мүрысэдэг байгаа хаань, мүнөө үгдэ тимэ мүрысөөндэ хабаадаг хэдэ дэн дахинголошоороо гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлэб. —Манай гороодой бүхы түү-хэ марганец малтан абалга-тай нягта холбоотой юм, гэ-жэ Грузини ССР-эй «Чнатур-марганец» гэжэ барилгын ком-сомолой штабай начальни,

Юза Кобахидзе хэлэһэн бай-на.—Грузини барилгануудыс комсомолой шэфтээ абанан тухай Кобахидзе хэлэхэ зуу-раа, барилгын частогтуудаа хэдэдэг хүмүүжүүлгын хүдэл-мэрини дүй дүршэл тухай хөө-ржэ үгэб. Энэ хүдэлмэри бүри-дхэлдэ абтадаггүй байна гэжэ Кобахидзе мэдүүлэб. Яахадааб гэхэдэ эрэдүй хү-нууд энэ хүмүүжүүлэгдэнэ. Барилгын хэрэгүүдэй та-лаар СССР-эй Министрууд-дэй Советдэй Гүрэнэй Комит-тедэй түрүүлэгшэ И. А. Грин-мановой хэһэн элдэхлыс залуу барилгашад зүблөөн хэл-сэхэ зуураа, үнэтэ дурдхал-нуудыс оруулаа, тэдэнэр шүүмжэлхы ажаллтануудыс хэхэнээ, өөрынгөө дүй дүр-шэл тухай хөөржэ үгэхэһөө гадна нүхэдэйнгөө дүй дүр-шэлтэй танилшан байна. Зүблөөнэй нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд, тэрэ тоодо уралан нарижуулагша-дай, ухаалан зоёгоһодой бү-хэсоюзна бүлгэмэй зүгһөө, со-вет элнэтэ хэдэн архитектор-нууднээ амаршалганууд эр-эһэн байна. СССР-эй Барил-гын, архитектурын академини бодото гшүүд М. А. Усейнов (Баку), Ленинградтай главна архитектор В. А. Каменский,

А. Г. Курднани (Тбилиси), СССР-эй Барилгын, архитек-турын академини гшүүн-кор-респондентүүд А. Малмейстер (Рига) болон бусад хубүүд, басагадта хани ёһоор хандан байна. СССР-эй электростанцину-удай барилгын министр И. Т. Новиков, Саратовой обла-стийн «Вольсксиместрой» трестын башенна краанй ма-шинист В. Моткова, Пурек-скé ГЭС-эй комсомолой коми-тедэй секретарь Х. Хамидов, Башкирайт АССР-эй «Стерли-тамакстрой» трестын брига-дир А. Анохин, Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь Г. Козлов, мүн зүблөөндэ ха-баадаһан бусад хүнүүд үг-лөөнэй засдани дээрэ үгэ хэлэб. Зүблөөндэ хабаадаһад КПСС-эй Центральна Коми-тедтэ эльбэгэхэ амаршалгыс сэхэ дэбжэлтэтэйгээр, шага алыга ташалган доро баталан абаа, Залуу бүхы барилга-шадта, проект зоёгоһодой, барилгын материалнуудай промышленностини, барилгын, мүн харгын машинануудыс бүтээлгын хүдэлмэрилэгшэдтэ, ханданан хандалга нэгэн дуу-гаар баталан абтаа.

Амжалтын эхин

«Эхилхэл хэрэгтэй. Эхилэл хаа, хэзээш дүүргэгдэхэ... гэжэ арад зоной дунда хүнүүдэй нэгэнтэ бэшэ хэлсэжэ байһыс дуулаһан байгаа ёһотойт. Нээрээшье ниггэжэ дэмдэ хэлсэдэггүйл даа. Эхиннээ дүүргэлтэ дулдыдалаг ха юм. Мүпөө Ардасаанай леспром-хозой хүдэлмэришэд шэнэ жэлнээ хойшо хэр зэргээр ажаллангаа эхи табича байна хаб гэжэ хараад үзэхэдэ, сэл-хэлээ хүдэлгэн, омогорхон баясамаар байна. Партиин ХХII съездын хүн-дэлэлдэ дэлгэрхэн мүрысөөнэй улам хүсэтэйгээр эбхэржэ байхада, алыгайа дэлгээжэ байгүй, тус леспромхозой хү-дэлмэришэд болон инженер-но-техническэ хүдэлмэрилэг-шэд арбан харынгаа түсэб съездын нэгдэхэ үлэр хүр-тэр, үйлдэбэриншгөө жэлэй түсэб декабрин 20 болотор дүүргэхэ гэгхэн дэшээлүүлгэ-дэн социалистическэ уялга-нуудыс абаад, бури зоригтой-гоор ажаллажа байна. Тус коллектив февралнин 25-да модо бэлдэхэ, шэрэхэ харынгаа түсэб дүүргэд, үл-гэрэн гурбан хоногой туршада түсэбһөө галуур 1400 кубометр модо үгэнэ байна. Тиигэжэ

январь-февраль харануудта түсэбһөө галуур 2600 кубометр модон бэлдэгдэн, шэр-рэгдэнэ байха юм. Эндэ Илья Илларионов, Владимир Колодинов, Андрей Мальцев болон бусад хүтэл-бэрилдэг бригаданууд илан-гаяа эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулиад. Тус брига-дынхид даабаряа үдэр бүхэн-дэ үлүүлэн дүүргэдэг. Моло шэрэлтэ дээрэ жолоо-шод Т. Трифионов, М. Акуллов, Л. Трифионов, М. Гармаев гэг-шэд жэшээтэ ажалаараа мүн-лэ суурхадат болонхой. Леспромхозой амжалта доо-ло складай хүдэлмэришэдэй ажал хэрэгһээ дулдыдалаг байна. Эндэ түмэр замаар эль-гэгдэхэ вагонуудта модо ашаалха шухала хүдэлмэри хэгдэдэг. Николай Савченкин хүтэл-бэрилдэг ашаалгашадай бри-гада ехэл эмхитэй, гуримтай-гаар ажаллана. Февраль хара соо вагонуудта түсэбнэгөө ёһоор 4500 кубометр модо ашаалха байгаа хаа, харин тус бригада 4800 кубометр модо ашаалаа. А. Антонов.

Мүрысөө дэлгэрүүлхэнэй ашаар

Партиин ХХII съездыс ажа-лай амжалтануудаар утгаһын түлөө социалистическэ мүры-сөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ Улан-Удын «Труд» гэжэ оёдо-лой фабрикын коллектив энэ оной хоёр нарын түсэб үлүү-дэн дүүргэнхэй. Фабрикын тү-рүү цехүүд: малгай оёдог цех үйлдэбэриншгөө даалгбарини 154,2 процент, уран һайханаар шэмэглэн оёдог танаг 119,7 процент, хабтаһалгын цех 107,4 процент дүүргэнэ байха юм. Энэ фабрикада коммунистич-ескэ ажалай ударникуудай хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэгшэдэй тоо улам олошор-жо, мүнөө 247 болоо, тэдэний 12 хүнини коммунистическэ

ажалай ударникуудай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Эндэ үдэр бүрингөө даал-габарни ходоодо үлүүлэн дүүр-гэдэг хүнүүд олон. Тэрэ тоодо, оёдоһолодой бригадир Н. Ясте-бова бригадынгаа гшүүдтэ-дэй ади юмэ оёжо, ажалдаа амжалта туйланаһангаа тү-лөө эхэнэрнүүдэй уласхоорон-дын үдэр—Мартын 8-най һайн-дэртэ партиин Улан-Удын горкомой болон гороодскэй Со-ветэй Хүнэлээлэй грамстаар нагнагдаба. Малгай оёдог мастер В. Шодорова, уран һайханаар шэмэглэн оёдог мастер В. Ильвичева болон бус-ад коллективингэ дунда хүндэтэй болохной. Ц. Цылыпов.

Зарим үнээдын үргүүлжэ эхилээ

Долоон жэлэй түсэбэй гур-бадахы жэлдэ «Победа» кол-хозой (Мухаринбэр) гшүүд харюусалгатай социалистич-ескэ уялгануудыс абтаһан юм. Гэбэшье тэдэ уялгануудаа бодото дээршн бэсүүлэхын түлөө колхозой правлин (тү-рүүлэгшэ нүхэр Ревенский), партийна организаци (секрет-арини нүхэр Филатов) бира-тай юумэ хэнгүйл. Энэниие колхозой һу хаа-лин хоёрдохы фермын жэшээ дээрэ эршэлхэн харуулаа. Тус фермын хаалишад жэлэй тур-нада үнээн бүриһөө дунда зэргээр 1800 литр һу хаахаар шиндэхэй. Зүгөө үнгэрлэн хоёр нарын турнада үнээн бүр-лөөн оройдоол 114 литр һу хаагдаһан болоо. —Тэжээл эдүүлэггүйдэ үнээдһээ ямар һу хаагдаха? Сүүдхэдэ үнээн бүриһөө арай шамай 1,7 литр һун хаагдаа, —гээд фермын хаалишад гом-доно. Нээрээшье, тэндхи хаали-шад тон бэрхэшээлтэй бай-далда оронхой. Үбэннишыс дууһаа. Нарын турнада үнээ-дэ гансал, болоомоор эдээ-лүүлжэ байна. Наяшаг гутжа муудашаһан, харалажа бурта-шанан үбһэ атараа. Тэрээ-нинишэ үнээд үнээдэжэ үзөөд, орхиорхонио бишу. Дарагда-лан горьтойхои силос бни аад, баһал гутжа муудашанхай. Үнээдтэ тэрэниие эдүүлжэ гэхэдэнь баһал голоно. —Нолоомошыс тон бага-ханаар асарнал. Шэмэ шүүн-гүй энэ тэжээл дээрэ байһан үнээднэй хүшэ шадлаха эхээр гэгжэ, зариманин үргүүлжэ эхилээ,—гэжэ хаалишад Г. Са-

лужникова, И. Кочнева, А. Чулкова гэгшэд мэдүүлнэ. Фермэдэ ошожо харахада, бүхы үнээдын гордойдожо тураһанан, арга аһан болоһо-лон хөбөртэй. Наагдаһан литр һун бүхэндэ 200 грамм талха тарьяанай зүйд эдүүлгэ. Шэ-мэнтэй юумэнишэ энэл даа. Бэ-шнэ тэжээл нэмэжэ үгэхэ тухай хоёрдохы комплексно брига-дын бригадир нүхэр Полян-ский, зоотехник Татьяна Пет-ровна Мурзина гэгшэд һанаа-та болоногүй. Хэрбээ саашадаа үнээдэ ниггэжэ эдүүлүүлжэ байгаа хаань, хахалшы гарзалша-хаар байна. «Бидэнэр уялгаа дүүргэхэ тухай болоногүйбди. Харин бүхы үнээдэ заргалуу-лангүй хүхэ ноогоондо яажа гаргахаяа ойлгожо ядажа бай-нанд» гэжэ хаалишад гом-донхой. Жэлэй эхиндэ нинтингэ ажалыс саашан жүгжөөжэ уялгануудыс бардамаар аба-һан колхозой хүтэлбэрнлэг-шэд, нэн түрүүндэ түрүүлэг-шэнь нүхэр Ревенский, партийна организациини секрет-арь нүхэр Филатов гэгшэд тэ-дэнэ бодотоорни бэсдүүлжэ болоходоо бээс абаад, фермын бүхы дутагдлануудыс һайса мэдээшье һаа, хаалишадэй ажал хүдэлмэридэ ямаршыс туһаламжа үзүүлнэгүй. Дутаг-дануудыс усалхаха тухай хаалишадэй эрилтэ табихада «июлд байлай, шэхэ дүлин» гэг-хэншүү маяг үзүүлнэ. Һу хаа-ли лээшээлүүлжэ, үнээдыс гар-залуулаһын түлөө яаралтай хэмжээ абахаар бэлчөөд. Н. Гергенов.

Шевченкын дурасхаалда ССР Союзай театрта баярай заседани болобо

М. А. Е. Лысенко гэгшэд тэмдэглэгдэнэ. Энэни тухай һануулаха зуураа, Н. Грибачев үгынгөө түгсэхэлдэ ингэжэ хэл-лэ: —Украинын агууехэ хү-бүүн—Тарас Шевченкын ду-расхаалыс манай агууехэ оро-ной бүхы арад мүнөөдэр баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Украинын уран зоёлоһло-дой Союзай правленияни тү-рүүлэгшэ О. Гончар нота-гайнгаа агууехэ хүн тухай сэдхэл хүдэлгэмөөр хөөржэ үгөө. Улаань эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комите-дэй түрүүлэгшэ Н. Тихонов, СССР-эй уран зураглын ака-демини президент Б. Юган-сон, Узбекистанай уран зоё-лоһлодой Союзай түрүүлэгшэ К. Ишён, Польшын уран зоё-лоһлодой Союзай центраьна правленияни гшүүн пост С. Пентак, Тарас Шевченкин зоёлоһлоудыс оршуулагиша Болгарини пост Д. Методиев, Чехини уран зоёлоһло, Пра-гын университетдэй ород ли-тературын кафедрасыс даагша М. Дрозда гэгшэд үгэ хэлэб. Эб найрамдалай Бүхы дэл-гэһэн Советдэй секретаридай, амаршалга баярай заседани дээрэ уншагдаа. Нүхэд Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, П. Н. Поспе-лов гэгшэд баярай заседанида байлсаа.

Шевченкын дурасхаалда ССР Союзай театрта баярай заседани болобо

М. А. Е. Лысенко гэгшэд тэмдэглэгдэнэ. Энэни тухай һануулаха зуураа, Н. Грибачев үгынгөө түгсэхэлдэ ингэжэ хэл-лэ: —Украинын агууехэ хү-бүүн—Тарас Шевченкын ду-расхаалыс манай агууехэ оро-ной бүхы арад мүнөөдэр баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Украинын уран зоёлоһло-дой Союзай правленияни тү-рүүлэгшэ О. Гончар нота-гайнгаа агууехэ хүн тухай сэдхэл хүдэлгэмөөр хөөржэ үгөө. Улаань эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комите-дэй түрүүлэгшэ Н. Тихонов, СССР-эй уран зураглын ака-демини президент Б. Юган-сон, Узбекистанай уран зоё-лоһлодой Союзай түрүүлэгшэ К. Ишён, Польшын уран зоё-лоһлодой Союзай центраьна правленияни гшүүн пост С. Пентак, Тарас Шевченкин зоёлоһлоудыс оршуулагиша Болгарини пост Д. Методиев, Чехини уран зоёлоһло, Пра-гын университетдэй ород ли-тературын кафедрасыс даагша М. Дрозда гэгшэд үгэ хэлэб. Эб найрамдалай Бүхы дэл-гэһэн Советдэй секретаридай, амаршалга баярай заседани дээрэ уншагдаа. Нүхэд Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, П. Н. Поспе-лов гэгшэд баярай заседанида байлсаа.

М. А. Е. Лысенко гэгшэд тэмдэглэгдэнэ. Энэни тухай һануулаха зуураа, Н. Грибачев үгынгөө түгсэхэлдэ ингэжэ хэл-лэ: —Украинын агууехэ хү-бүүн—Тарас Шевченкын ду-расхаалыс манай агууехэ оро-ной бүхы арад мүнөөдэр баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Украинын уран зоёлоһло-дой Союзай правленияни тү-рүүлэгшэ О. Гончар нота-гайнгаа агууехэ хүн тухай сэдхэл хүдэлгэмөөр хөөржэ үгөө. Улаань эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комите-дэй түрүүлэгшэ Н. Тихонов, СССР-эй уран зураглын ака-демини президент Б. Юган-сон, Узбекистанай уран зоё-лоһлодой Союзай түрүүлэгшэ К. Ишён, Польшын уран зоё-лоһлодой Союзай центраьна правленияни гшүүн пост С. Пентак, Тарас Шевченкин зоёлоһлоудыс оршуулагиша Болгарини пост Д. Методиев, Чехини уран зоёлоһло, Пра-гын университетдэй ород ли-тературын кафедрасыс даагша М. Дрозда гэгшэд үгэ хэлэб. Эб найрамдалай Бүхы дэл-гэһэн Советдэй секретаридай, амаршалга баярай заседани дээрэ уншагдаа. Нүхэд Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, П. Н. Поспе-лов гэгшэд баярай заседанида байлсаа.

КПСС-эй ЦК-гэй ЯНВАРИЙН ПЛЕНУМЭИ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЛҮҮЛЭН

Орденито Бурят ороноо баатар ажалаараа сүржүүлэе.

Баруун, Зүүн Сибирийн хүдөө ажыхын шүрүүшүүлэй зүблөөндө хабаадагшад хөөрэнэ

«Сибирь. Алас Дурна зүг—манай орон дотор байгаалинга баялигуудаар эгээл элбэг, газар дайдаараа эгээл үргэн элдин хизаар нотаг мүн. Мүнөө сагта промшленна болон хүдөө ажыхын үйлдэбэрдэ эдэ нотагууд шухала үүргэ дүүргэнэ, саашадаа бүришые ехэ удхаанартай болохо».

Н. С. ХРУШЕВ.

Мартын 9. Эгээл тэрэ үдэр лагаа сэггээ салмэгхэн. Байхан байгаа хэмбэ. Оборгуи далайн уналдал, тэнгэридэ нэгшье үүдлэгүй. Юртамсын эгээ ехэ баатар—нарнай элшэдэ түрэл дайдамнай шарагдан уяраад, дуулим хабарай шэнжэ хүсэд ершоод байгаал. Эгээл энэ үедэ жэн балай байхан дайта гэнэ

Александра ЦЫНГУНОВА: ЗАМАЙНГАА ЗАЛУУРШАДЫЕ ХАРААНДАА УРМАШАНАБ!

Боримол хүлэгтэл «агаарай онгоцын» үүдэн нээгдээд, Сэлэнгын совхозой эрхэм Балланан Александр Рынчиновца Цынгунцова илдэмхианар эмсэхилхээр буужа ерээ. Холын замда, дээдын суглаанда хэр аймага бусан тухайн хөөрөлдэхэдэмнай, нилэж хэлээ.

Коммунизм байгуулаха үе сагта яагаа жаралтай гэшил! Би, юрын бурят басаган, Новосибирскда, Н. С. Хрущевтай хабаадалсан дэдын суглаанда байлсанаб. Мүн нэдондо жадэ коммунистическэ ажалай бригадануудай, ударионуудай бүхэсөөрээ зүйлөөндө хабаадалсаад, Никита Сергеевич Хрущевтай хөлхөмөн туруушхына дуудла бэйлэй. Шухала удхатай суглаан, заабаринууд хүнүүдые ёһотойлор лэ далижуудал юм гээд тинхэдэ мэдүүлхынен. Нонхорхоон ханжага ябайл. Мүнөөшье суглаан дээрэ Баруун, Зүүн Сибирийн хүдөө ажыхын хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ тодорхой арга боломжо, харгы замуд тухай нотаг Хрущев зурха сэдхэл хуудамоор хэлэжэ үгөө.

Зүблөөндэ үргэн эхэ Сибирь орондо суурхайлан ажалша хүнүүдэй хэлэше нонхорхожэ дуудлаб. Тэдэнтэй уулзажа, гар гараа барилсааб, онол дуршал тухайн тодоор мэдэжэ абаа гэшааб.

Нимэ зол хайрада хүртөөд ябаханда, ажалайнгаа зич ханаандаа оруулааб. 8-дахи класс дүүргээд, хэдэ жэлэй сада тээ наалишан болоо нам. Абаанар бэрхшэнэ байгаа нам. Теэд дабагдахыг далаан гэжэ хаана байхаб. Орлоод, амжалтын түлөө тэмсээд

Надежда БРОННИКОВА: БҮРИЛ ЭДЭВХИТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАХАБ

Аэропортоо Улан-Удын зооветништудай туршалгын ажыхы хүрэтэр ерэхэ замдаа Бурят орондо мэдээжэ тугагшан Надежда Александровна Бронниковатай нэгэ хэдэ үгэ ярилдагдаба.

Манай Совет орондо ажалша хүн хүндэтэй, суутай. Тинхэнэ ажал гээшэ нэрэ хүндийн, алдар солын, баатаршалгын хэрэг болохой.

Уян зүрхшынэ оролдожэ ажалладаг хүм. Тинхэнэ дажага абаан тугагшанууды түргэн тоно болодог, мажжадаг. Тугал болон шэгнүүр сүүдхэдэ дунда зэргээр 800 грамм нэмээдэгдэг.

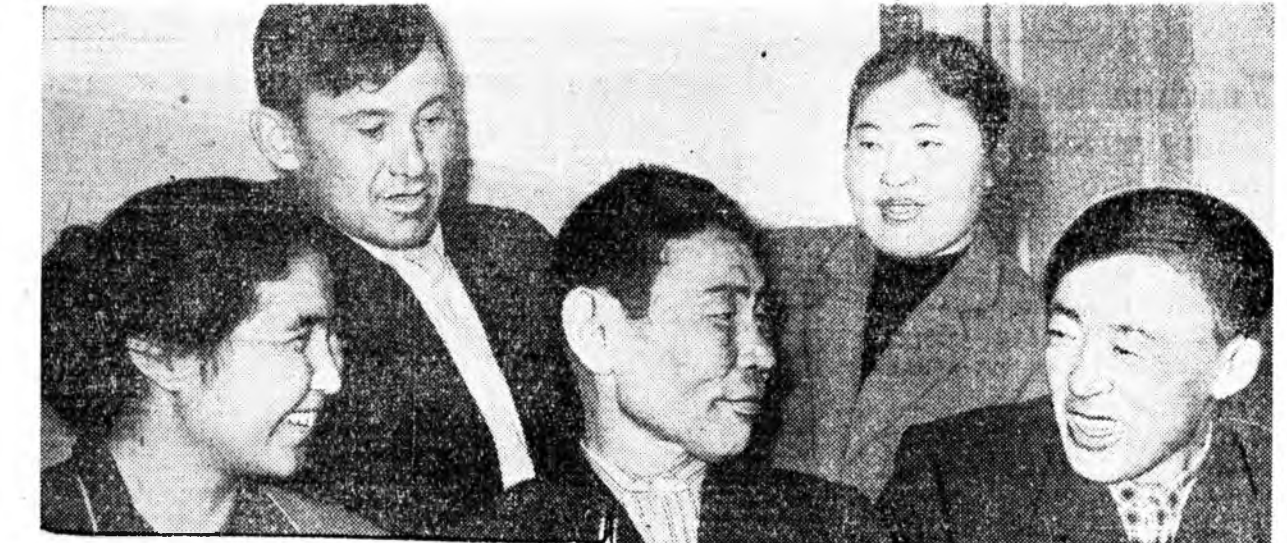
Тугагшануудай түрэмсөөрн тушаажа абаад, хоёр жэлэй болоторн харууналдаг заншалтайби. Бригадламнай хамта 3 хүн. Би 1961 ондо 180 тугал тугуулахаб. Ажалаймнай гол нюуса юуб гэхэдэ, тугалнууды зоотехническэ заабарин ёһоор, сар соонь эделүүлээд, оролдотойгоор харуулаалда байхдаа, шэгнүүрн хайса нэмээдэг, томо болдог. 14—15 гаратай болоходо, тугалнуудай толгой бүхэйш шэгнүүр 350—370 килограмм татадаг. Харин бие томотой,

Н. А. МЕЛЬНИКОВ: ТЭЖЭЭЛ, ҮШӨӨ ДАХИН ТЭЖЭЭЛ

Түрэл Коммунистическэ партимнай Эхэ ороноо, ажыхы бүхэнөө хурдан түргэнөөр хүгжөөхын түлөө халуун анхалар табидаг. Энэ наа үнгэрһэн зүблөөн тодорхой гэршэнэ болоо. Би тэрэ зүблөөндэ хабаадаха золтой байгааб. Бурят ороймнай суута кукуруашан нүхэр Гонсоруновтай президмүдэ нуугаабди.

1954 оной февральда Москвада зарлагдайхан бүхэсоюзно зүблөөндэ мүн лэ хабаадалсаа нэм. Тэндэ Совет ороймнай совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд суглаараад, ажал, дуршлал, саашанхи зоригоонууд тухайгаа үргэнөөр хэлэсэн байна. Түрүү дүй дүршлэй ёһотойлор нургуулда тинхэдэ хураад, мэдлээн ойлголцоо совхоздоо эржэ бэлдүүлэгдэе. Жэшээлбэл, үнгэрһэн зургаан жэлэй туршада совхоздо 13 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэбэ. 1954 онойхиноо хоёр дахин ехэ орооһон, мяхан 1960 ондо абтаа. 4 дахин ехэ нооһон хайшалагдаа бшуу. Тинхэдэ оройдоо хү нээлигүй байхан аад, үнгэрһэн жэлдэ 8800 центнер абтаа.

Сибирь оройн хүдөө ажыхы түргөөр хүгжөөхэ зорилготой, эдэ зүблөөнөө шэнэ түсээб хараатай боложо эргэдэ. Юуб гэбэл, малай шагшэмэ түргөөр дээшлүүлхын тула нэн түрүүндэ үбшэ тэдмэрдэмшэд суглаараад, жээл бардам хүрэхөөр бэлдэжэ хэрэгтэй ха юм. Совхозой хилшай мүнөө хүрэтэр энэ шуухалын шухала хэрэг хүсэдөөр бэлдүүлжэ шалаадуй байгаа юм. Тэжээл элбэгжүүлхын зорилготой бидээр 1000 гектарта кукураза тариха аад, үшөө 200 гектараар есэхдэхэмнай.

Зүблөөндэ хабаадагшад (зүүн гарһаа): Кабанский совхозой шубуушан М. Морозова, Кяхтын совхозой кукуруашан Н. Корытов, Баргжанай Лениной нэрэмжэтэ колхозой луговод Б. Будаяев, Сэлэнгын совхозой хаалишан А. Цынгунова, Хэжэнгын совхозой хоншан Т. Тушинов гэгшэд хөөрөлдэжэ бууба. В. ЗОРКИНОЙ фото.

Д. Т. РАДНАЕВ: Ю МЯНГАН ГА ШЭНЭ ГАЗАР ЭЛДҮҮРИЛЭГДЭХЭ

Баруун, Зүүн Сибирийн хүдөө ажыхын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндө хабаадалсан Лениной орденито Дашинима Тынжэврович Раднаевтай—Ярууны райкомой нэгдэхэ секретартай уулзажа, нонхонин хорьмойнь дуулаха ханаатай Советүүдэй гостиницада ерэхэдэби. Дашинима Тынжэврович суглаанда ошоһон гурбан нүхэдэ ажал тухайгаа халуун хөөрөлдөжэ байгаа. Намбаа оложо, ярилдаһамнай энэл даа.

Манай Ярууны аймагай колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд 1961 ондо абаһан социалистическэ уялгануудаа сохом дүүргэхын түлөө мурьсөө улам улам үргэдхэнэ.

Эгээл энэ шанга тэмсээлэй толгойдо ябаһан «Дружба» колхозой мал адуулагша Владимир Егоров, Ленинын совхозой хаалишан Цыремжит Дугарова, мүн комсомолой райкомой секретарь Анна Батуева гэгшэд Новосибирск зүблөөндэ ошожо ерэхэдэби.

Никита Сергеевич Хрущевый үүсхэлээр зарлагдһан тус зүблөөн мааналда, хүдөө ажыхын хүдэлмэрилэгшэдтэ, туйлай ехэ удхаанартай. Энэ зүблөөн халаа түрүү дүй дүршлэй ёһотойлор хургуулай боложо үгэбэ.

Бидлэше шэнэ ханал болотой, түсэбтэй ерээбди. Илангаяа шэнэ газар ехээр элдүүрилжэ, малай тэжээл элбэгжүүлхээр шиндэгдээ. 1961 ондо 10 мянган га шэнэ газар элдүүрилэгдэхэ. Малай тэжээлд хэрэглэхэе нэдондойнхиноо 7 мянган гектараар ехые гэхэ гү, али 25 мянган гектарага ячмень таригдаха. Ойрын дүрбэн жэл соо үхэр малаймнай тоо 50 мянгада хүргэгдэхэ юм. 1961 ондо 5000 гагай шахагдажа тушаагдахаар хараалагдана. 1960 ондо оройдоол 800 гагай шахагдажа тушаагдаһан байха.

Аймагайманай бүхы ажалтад энэ жэлэйнгээ уялганууды сохом дүүргэхэ аргатайшые, дүүргэхэшые байха.

М. АРЗУХАЕВ: БААЛИШАН БОЛОХООР ЗОРИГЖООб

Холын Аха нотаг орохоёо самолёт хүлэжэ байһан хүбүүд аэропорт дээрэ олон байжа, Мэлс Арзухаевые тойроһонхой. даб гээд гэрээнтэй хөөрөлдэхэ, нонининь дуулаха аргагүй байба. Улан-Удэ ерэхэдэнь лэ нам нуужа, зохидоор хөөрөлдэхэ арга олдоо.

Комсомолой гэшүүн хүн байһан туладаа ВЛКСМ-эй Новосибирскын обкомой секретарь нүхэр Беловой хэлэхэ үгые тон ехэ нонхорхойгоор, омог баяртайгаар шагнжа һуубаб. Энэ областин хүбүүд, басагад хүдөө ажыхыда олоороо ошожо, тракторай залуурта хуучануудын нуужа, хаалишан, гахайшан болохонудын боложо байгаа юм байна.

Мал ажалтай манайше республикын залуушуул олоороо фермэ, зүүртэ, отарануудта ошожо, һу хаалиша билтаруулакса, олоо хубөө ехэ маха абалсаха, Эхэ орондо эшелон эшелонор нооно эльгээлэхэ ёһотой гэжэ хананаб.

Манай Аха нотагта хая болотор эрэ хүн хаалишан болоо гэжэ дуудлаагүй юм. Хүүлэй жэлүүдтэ шимэ ганса нэээн үүсхэл гаргажа байһай. Тинхэбшье ханандэа хурэхэ олон хүбүүд хаалишан болоногүй. Тинхэбшье би энэ үргэн суглаанда нуужа байха үедөө—мал адуулажа, бэлшээжэ хэды дүршөө, дадаашье наа—нотагтаа ошоод, хаалишан болготы гэжэ правленидэе, комсомолойноо эхин организацида хандаха гэжэ шиндэбэб. Юундэ тинхэбшье гэхэдэ, манай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо намхаа дугууууевоор мал таргалуулаха, зунай хүхэ ногооной үедэ үдэртөө килограммнаа дооноо бэшээр шэгнүүрнь нэмээжэ шадаха хүнүүд заханаа абаһаар олдохо. Тээд мүн залуу ханандаа хаалишан болоод, үшөө нэгэ мэргэжэл олоод ябахадашье үлүү ошохогүйл.

Аха нотагта һу хаалыараа, мяха, тоһоороо суурхайлан нотаг болгоёл гэжэ аймагайнгаа залуушуулые урйалха хүсэлтэйб.

Түрэл Коммунистическэ партингаа түүхэтэ ХХII съездын хүндэлээдэ мүнөө жэлдэ хаража байһан малаа нэгшье толгойн үхэл гаргажугүйгээр, тарган тобиороо ондо оруулжаб гэжэ үгээл үзэбэ.

Тинхэдэ буруунуудаа ногоон дээрэ гаргамсаараа — колхозой правленин зүбшөөгөөл наа—хаалишан болохонми.

Базар БУДАЕВ: ГАНДАНГИШЬЕ ЖЭЛДЭ УРГАСА ЕХӨӨР АВАМААР

Сабалангай газарһаа тогтууртай, баян ургаса ургуулдаг болоһон Баргжанай Лениной нэрэмжэтэ колхозой (Дэронин) луговод Базар Бальчинович Будаяевтай Улан-Удын гол гудамжада уулзажа, ушнагшадламнай хэдэ үгөөр нонхонно хоерыхынь гуйгаабди. Ушнагшты, орденито луговодой хэлэхые.

Манай уг зууру үгытэй зон байһан юм. Тинэ болохоороо Октябрийн революцион урда тээ туралхиднай, эхэ эсэгэмни жаргалта байдлайлаа захууришые хараагүй, хатуу шөрүүн дарлалта, мулжлэжэ доро ябаһан байна. Иматгал Эхэ орондмай, түрэл дайламнай социалистическэ байдал мантан ержэ, бага яладалта, буридуудта жаргалтай наран хэтэ мүнхэдөө яларан гараа.

Би табиһа алхаад ябаһан хүм. Түрэнэн Дэрээн нотагтаа эгээ түрүүн 1929 ондо эмхидхэгдэһэн колхоздо ороо бэйлэй. Түрүүшээр нийтин элдэб ажалда ябаад, арбаад жэлдэ таряан ажалай бригадираар хүдэлһэн байхаб. Хорото муухай дээрмэсэдэй — немец фашистнуудай Эхэ орондмай довтолон ороходо дайнда мордосо нам. Шадал соогоо эдэ шуната дайсагта сохилто үгэһэн байхаб.

Хүүлэй 15 жэлэй туршада колхоздоо луговодор хүдэлжэ байнахай. Сабалангайнгаа газар хайнаар үгэжүүдээд, ухалаад, гандангышье жэлэй болоо хаань, үбшэ ногооной тогтууртай ургаса абадаг болонхойби. Жэшээнь, нэдондо жэлдэ 500 гектарай тус бурһоо дунда зэргээр 15 центнер, ургасатай 40 га газарайн гектар бүхэнһөө 40 центнер ургаса хураагдаа.

Энэ мэтээр түрэл колхоздоо

ажаллажа байтарни «Новосибирск хотодо зарлагдана Баруун, Зүүн Сибирийн хүдөө ажыхын шүрүүшүүлэй зүблөөндө хабаадаха болобош» гэжэ урйа дуудлаа һэн. Тинхэдэ тэрэ дээдын суглаанда хабаадалсаад, Совет гүрэнийнөө элпэ ехэ ажал-юбуулаша нүхэр Хрущевтой дүлэжэ үгэнүүдые шагнаад ерэхэб. Энэманай ёһотойлор жаргал гэшээ бшуу. Миний уг гарбал сооные имэ хайрада хүртэһэн хүн байхагүй. Хүдэлмэришэн, таряашанай гарта засагаа абаһан газарта, Совет гүрэндэй юрын ажалта, хуи имэ үндэр хайрада хүртэхэ ёһотой. Хүртэжэшые байна. Зон нүхэдэйнгөө, түрэл ардайнгаа аша туһаар, дэмжэлтээр имэ ехэ зол жаргалда хүртэб. Тинхэдэ имэ гайхамшата найдабаринь харюулын тула уналхан малгайгаа абаһангүй ажаллахаб гээд тангариглааб. 1961 ондо 500 гектарай тус бурһоо 15 центнерһээ доошо бэш шимэтэ һайн ногоо ургуулжа абахайби. Бороо хурин хоморын байгаа хаань, ядагдахагүйди. Бүхы сайшаланмай ухалаагдаа. Гадна гектар бүхэндэ дунда зэргээр 20—25 тоноо наг шохэе гаргажа тараагдаха. Илангаяа хонийной хошор шохэе гаргагдаха. Юундэб гэхэдэ, энэ ушарта хайхан ногоон, хаяг үбшэн урдага бшуу.

Үргэн Совет ороноо толгойлон, жаргалта хайхан коммунизм тээш маананда хэлбэришгүйгөөр, саян марганээр хүтэлан ябаһан Коммунистическэ партидаа, Никита Сергеевич Хрущевтой Байгал далай мэтэ гүнзэгы баяр хүргэһэб. Партингаа халуун анхарагад харюуда ажалай шэнэ амжалта туйлахаб. Хэлэлхэнэ сохом бөлүүдхэб, намда элигэтти.

«...Сибирийнхид хатуу зоригтой, үгэдөө сохом хүрэлдэжэ байһан хүнхэн машинануудай хажуудаа бүлэг хүнүүд сугларшанхай:

— Никита Сергеевичын гарые барыа гүш?

— Шагда юмэ дуугараа гү?— гэдэжэ байгаад, Кяхтын аймагай Кударын совхозой эрхэм кукуруашанадай нэгэн Радна Доржиевич Гонсоруновһаа дарья табиладан, асуушана.

— Барыа бэд даа. Өөһэднйгөө ургуулхан кукурузын фотосургуудтай альбом гартань барюулааб. «Һайн даа. Бэрханүүд тээ гэшээтэ» гэжэ хэлээ.

— Зай, амар шэнэ бодолнуудые түрээжэ, амар зорилгонуудые урдаа табижа ерэхэт?

Үгэ хэлэһэн хүн бүхэн лэ кукураза, кукураза, үшөө дахин кукураза гэхэ юм байна. Кукуразагүйгөөр һуншые, мяхашые, тоһоншые, нооһоншые абтахагүй, энэ ургамалые хаа хаанагүй хайнаар ургуулдаг боложо шалаал хаа, Сибирийнгээ дайдые һу, мяха, тоһо, нооһоной. талха таряанай баян дэлгэе нотаг болгожо шадахаби гэжэ хүн бүхэн мэдүүлэнэ. Эһыншые тон зүб. Теэд Сибирьтэ, тусхайлбал, Байгал шадарай Бурят нотагта дулаанай оройн гэжэ тоологдог энэ ургамал хайнаар ургаха, нотагжаха гэшээ гү? Ургаха, урганашые, нотагжаха хаана нотагжаа гэжэ хэлэхэ байнаб. Манай республикын нотаг бүхэндэ гектарай 300—500, зарим газарнуудта мянгаад центнер ургаса хураагдаа бшуу. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ манай эвэно 100 гектарай га бүрнин 1100 центнер ургаса хураагдаа. Сибирийн кукуруашадай дунда һуухалаа, балайшые хойно гаррад үгэхгүйг байлдаба гэшээ. Манай хүршэ Читын областин кукуруашан-механизиратор А. Г. Лисничков гэжэ нүхэр нэдондо мантай тухайтай ургаса хураажа, Никита Сергеевичтэ хайса магтуудла. Мүн маннэшые, тусхайлбал, манай совхозой кукуруашанадай нүгөө эвэносаадаг Николай Батуевые — гектарай 1200 центнер ургаса хураан-

РАДНА ГОНСОРУНОВ: НАВАША НАМААНШЬЕ, ОРООШНШЬЕ АБТАХА

хай—Никита Сергеевичтэ ехэ магтаа.

Билэнэр кукуруаханай гуулжа шаладаг болх ямаршые жэлэй болоо гектарай 800—900 центнер доошо орогдохогүй гэжэ нагдаха байна. Хүнэй һэ ходол саашаа гэгһэнһээ тай, мүнөө жэллээ эхилжэ кукурузын орооһо абадаг хой, байн байтараа өөһ үрлэе хүрэнгэтэйшые бөлмагад ааламд гэгһэн энэ зүблөөнэй үедэ Мүнөө жэлдэ ядахадаа —табан гектар дээрэ элэснүүлээд туршаха гэжэ ябанаб.

Зай, ингээд юу хэжэ түрэлдөө?

Гэртээ ошомсоороо селенгүй, кукурузынгаа рые хайрамай уһаар гектар бүридэ 20—25 тоно бага бэш байхаар наг гаргаха, үршэ хүрэнгэ, ральна үтэгжүүлганүүд түзһэнэ бэлдэхэе хүсэтайб.

Тинхэдэ ача-мана сожо ябаһан Читын област «1 Мая» колхозой кукуруашан нүхэр Лисничковтэ рысэхэ хүсэл бни. Гаһа ногоон энэ намаануудашые, харин кукурузын абадаг болохын түлөө гэжэ нүхэрөө, мүн башы гэжэ нүхэдэе урйалаа бш.

— Якув БУЯНТУ ТҮЛЭЙ ҮДЭСЭ—ЭХЭ МАЯ

Мэлс Ошороничтой хары болоһон Ваунтын аймагай «Ты Ленина» колхозой туртай Якув Бальжирвич Буянту жуудамнай эржөө, хөөрөө ороһоно.

Хүүлэй жэлүүдтэ Сибирийн колхоз, совхозоо хүдөө ажыхыгаа амжалтагаар хүгжөөжэ байһан онсолон тэмдэглэхэ зү Никита Сергеевич Хрущевтэйгэй ехэ ехэ арга бшуу жонууд тухайманай загалтуу дундануудемнай зүлээ.

Малаа түргэнөөр үдһу, мяха, тоһо, нооһо, хэхээр абадаг болохын тулаамагай түрүүндэ, энэ лайнгаа то толгойе руулаха хэрэгтэй, тинхэ манлай жэллээ жэлдэ нөөр үдэхэ, тэл түрэмшмай байха гэжэ Никита Сергеевичтэ үгэ хэлэһэн нүхэдшые онсолон тэмдэглэжэ энэ үгэсэй.

Нотагтаа ошоод, эмн үшээдэйнгээ тоо толгойе болохо аргаараа олошо тухай зоноо урйалаа хүртээд ябадана. Батсаа хэдэ, мүнөө 230-аад үшээтэй байһан һаа, хүргэхэ, 430 эмэ ороһоһан һаа, 500 толгойдо аргатайди гэжэ хананаб.

Урдань гол түлээ агшанми хоолоо тэжээжэ манай нотагай эвектэ имэ мал үсхэдэг, бага газар тарялан эрхидэй болжо байнахай. Холын зоно зүгтэй хүйтэн нотагтаа мяха, тоһо 2—3 дахин өлө абадаг болохонмай соо Тинхын тулада үбшэ хүсээр бэлдэхэдэ болон шэмьшен дээшлүүлдхэнэ, малайнгаа тоо толгой гүнөөр олоһоруулаха табигдана.

Мүн олоо эхэбтэй болохо ан үшээдэйг гүнөөр хүгжөөхэби. Жэлдэ халтар хара үдэй ферментэй болохонруушын ээлжэндэ асархаар хараалагдаа.

Нинтийнээ ажыхы ехэ тушаа ханжа болон хэ зорилгонуудые ябаһан үшөөные олоһууд бни даа.

Д. ЧИГУР
Д. Цырем

Конкурсда... хаданууд... сэн... саяаж...

Саяанай хормойдо

(О черк)

Партийна хүтэлбэрлэлтэй бүхнээ мяхаараа, махабад бээрээ, шадал зурхээрээ зухажж өрөлсөөгүй наа, минн лэ юрын хүтэлбэрлэлтэй болоошоо. Тэдл партины ударидатша гэсэнэнь бултаннаа үлүүсэ, бултаннаа ехээр мэдэхэнэ, хэжэ шадлахыс ёһотой. Тинимэ шанаргүй наа, бирахугүй. Тэрэ хадаа эрэлхэг зүрхэтэй, тунгалаг сэдхэлтэй, һонор ухаатой хүн байха ёһотой бшуу. Нүхэр Таханов Александр Добиновичтай тон лэ тинимэ даа.

Парткомий секретарьта хэрэггүй хүдэлмэри гэжэ үгы. Тэрэнай ажалабоуулаа сураанан мэтэ хүнүүдэй зүрхэ болонундыс холжон, урагштайгаар дахуулан татажа байдаг юм. Нэгэтэ үглөгүүр, 10 час болохо бо байхада, электригүүдэй бригадир ажалдаа хожомдоон хоёр-гурбан хүйхэрнүүдыс сүхалтайгаар гэртэ оруулба.

Александр Добинович тэдэнэй замтэй болоһон шаг шарайнууыс хаймадан шэртээд, аалиханаар асууба:

— Зай, хүбүүд, ажаа хожомдоһот даа, да?

Хаража, зэмэлхэн гэжэ бэлдэн хүдэлхэни үнөхэй хүбүүд гэнтэ ойлогомторгүйгөөр нүдөөрөө сабсагаан, һанаа алдан, ээлжэлэн эхилбэд. Нэгэниһи хүүгээ гэртэ һамаарууджа өрйөтоо, нүгөөдөн — һамган ажалдаа арилаа, гэртэ хараха багатай болооб... гэжэ байха эдбэ шалтагаан дурдаа. Тинхэдэн хүдэлэн татаад, угаа болгонготойхоһор шагнажа абаад, Александр Добинович захалаа: — Би, нүхэр, шадал ехэ найдадагби. Энэһинэ хойшо ажалдаа гээгдэхэ болно харэтэй бшуу даа. Ингэдэж байхана болнэ. Нямганни ажалдаа арилаа гэнтэ, теэд, һамганни харюусалгааа шадлаа үлүү ехээр мэддэг, мэддэг байна бшуу даа.

Нөөхи электригүүдэй минһордээд, харашанат — нээрэшыс ехэл аягүй байба.

— Зай, нүхэд, тэрээхэн фермээс гурбан үдэр соо электрини элшэ хүсөөр хангажа дүүргэти. Хаалинадаһи зобонло даа, тинхэдэн бидэнэр нигэдэжэл найгалдажа ябанабди. Гурбан үдэр — энэ танай болзор ондоо харэгий үгы хада, ингэдэ ябати. Бэирэй, — гэжэ хэлээд, Александр Добиновичи хууриһаа бодожо, бултшыс үдэжэ гаргана.

Парторгоо совхозтой хүдэлмэринид өргө бураһан даа. Баяраа хуубаалсан, һони шэнээ хэлсээд гараха дуратайшуулт гү, али үйдхарта дарагдаһан хүнүүд өржэ, иддэн зөөлнэ зүблэмнэ шагнажа, мууларгаа тараалгажыс ябаһаад олоороо сүбана.

Тэндэхинэй бултаргаа Тахановтаа дуратай гэһэнэй олйггүй.

Баяхана нэгэ хүн үбшэлөөд, операһаа хойшо хүдэлэнгүй гэртэ байгаа. Эдэгээд, газгаагүр арууи агартга сэнгээ ябодхонд, нүхэр Таханов тэрэнис сонхоороо өбөршэн хараад, кабинеттээ уряа һэн.

Мангээс хэлсээд, бэе махабад тушыань һураглаад, намдууһанаар: — селыногой склад даагшын хүдэлмэри ямар гэжэ һананат, — гэжэ асууба.

Тээлмэрэхэ бараттай һуухадань, хүдэлэн татажа:

— Барак даа даа. Хүнгэн, балаһише ядаха, гүйхэ ажал бэһэ ха юм даа. Ташайнай бэсэ таарха бэһэ гү? — гэхэдэн, тэрэ хүмнай зүбшэхэ бааттай болнөб.

Тийгэжэ парторгын үдэр бүриин хүдэлмэри бусална. Тэрэнай ажалдаа һонигүй, юрэ бүсын үдэрнүүд өрйөдоо үгы шахуу.

Борчатка умдэһэн, үрээгэр ёжик үнэтэй, сүхигар шарайтай наһатайшаг хүн өржө өрээд, малгайгаа һугалшалаад һууна.

Александр Добиновичи тэрэнай асуулаһтайшаг харасыс тодон абажа, зохидхоһор, ходохо абажа хөөрөлдөөго ахилба:

— Зай, Лопсын Цеденович, бэемнай амгалан тайбан гү?

— Сээргүй, — гэжэ Тунхэнэй хүн ха даа, ехэл зохидхоһор энэхэн үгтээ «сээртэйгэй» гэдэн сохилоттойгөөр халаа.

Борьбуев Лопсын Цеденович — малгай хүүртин ахалагша малшан. Зундаа Ургэдэйдэ малаа бэлшээн манадаг юм, үбэдлөө ферма дээрэ тэжээдэг. Энэ зун Хүдөө гэжэ зунай балһэндэ адуужа гараа.

Тунхэнэй малшад өөрэ янзаар мал

В. ПЕТОНОВ.

хн харгымнай — мүншө проблемэ. Өһөдөө малшад харюусалгаатай хадаа, бүхи шадалаараа ордон, малайнгаа толгой үсөөрүүлэгүй байдаг.

Юун харэтэй, ямар шухала шухала һанамжанууд түрэнб, малшад өржэ, парткомийнго дарадаа — Александр Добиновичтоо дууһыс мэдүүдэг юм.

Манай һуухада, үндэршэг, шарабар, үдэһэн хара нидхэтэй хурса харасаа түртэ түртэн ишэ тийшэнь шадлһэн хүлхэ һаналтай бурят өржө өрээд, Александр Добиновичтоо хандана:

— Модоо ел, Александр Добинович, ветврачуудыс тийшшаа ябууддаг болохо байна даа. Ехэл муу бһни даа...

— Зай, хэр байнат, теэ? — гэжэ һүүлэй һүүдэ нүхэр Таханов асууна.

— Сээргүй. Малнай таргаараа. Нэгэ хэды нэмэлтэ бии.

— Александр Добинович Таханов совхозтойгоо ажалыс эрхэхэ дуратой. Нэгэ үдэр ямар нэгэ шухала шалтагаанһаа боложо эрьсн шалтаггүй һаа, дутуушаг шэнги байдаг гэжэ хөөрдөг.

Совхозой хаалишад нилээд ажалта туйлахтай. Хэръядай фермын түрүү хаалишад Долгор Ошорова, Мария Ягшеева болон Нина Саганова түрүү ээргэдэ ябанад. Энэнай юрэдөө, һүн далайгаа эхэл хэды байһан совхоз бэһэ аал?

Залуу хаалишад Ферма дээрэ сөбөр, шэбхээс зөөжэ, үнээдэ аригханаар байлдаг.

Басагадай байра мүншө сөбөргөн, стол дээрэн шэнэ шэнэ гэгээтүүд, журиалууд дэлгэхэй. Басагад уншажа байһанаа, һамай сагай дуталхэ мэндэжэ иража байһан хуудануудашыс хахахаа мартаад, ферма гэһээс тэгүүлдэ.

Советскэ Союзай, Чехословакияны морягууд үни урданһаа хойшо хани харласаат байлонхой юм.

Советскэ Союзай, Чехословакияны морягууд үни урданһаа хойшо хани харласаат байлонхой юм. СССР-эй, ЧССР-эй теплоходудай эмпнажууд хоорондоо хоёр жэдай турша соо мурсысан.

Хоорондоо мурсысэ «Тамань» гэжэ советскэ теплоходой, «Мурань» гэжэ Чехословакияны теплоходой коллективүүд һаяхан Братиславад уулаа. Манай морягуудыс хани ёһор үгтанан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Тамань», «Мурань» гэжэ теплоходууд Братиславны портдо байна.

Чехословакияны телеграфна агентствын фото.

Гайхамшагта амжалта

АФИНЬ, мартын 10. (ТАСС). Замбуулин дайдаар дабшаха совет онгосо-одоной амжалтатайгаар табигданад газарта бусанан тухай мэдээсэл Афинада туйлай түргөөр тараа. Энэон тухай мэдээсэлыс толилдон үдэһын тухсай гэгээтэнүүдыс нислэл хотын ажалшад буляалан шахуу худалдан абаа. Совет эрдэмтэдэй туйлаһан шэнэ амжалта тухайда хаа хаангагүй — автобусуудта, кафеда, үйлснүүдтэ зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Замбуулин дайдаар дабшаха онгосо-одоной ехэ шэгнүүртэй, хараалаглан газартаа сэхэ буһандань хээр гайхамшаа байһанаа гэгээтэнүүд мэдүүнэ.

Планетэнүүдэй хоорондоо хүнэй амжалтатайгаар нилээд гэдэ бэлдэхэ ажалыс совет эрдэмтэд түгээжэ байна гэжэ «Апосматини» гэжэ газзетэ заана.

Уймөө үүсхэгшэдыс толгойлогшо Пном-пень ербэ

ПНОМ-ПЕНЬ, мартын 9. (ТАСС). Лаостой үймөө үүсхэгшэдыс хүтэлбэрлэлгшэдэй нэгэн — генерал Фуми Носаван энэ үглөгүүр Вьентьянаа Пном-Пень өөргөнөө хэрэгээр эрээ. Тэрэнтэй сунтаа Бун Умай «правительствын» хэдэн министр ерэлсэ. Камбоджодо байдаг Лаосой эл-

шэн сайд Носаваниие аэродром дээрэ утгаа. Лаостой үймөө үүсхэгшэдыс хүтэлбэрлэлгшэдыс журналистуудыс уулзуулаагүй.

Носаван Лаосой хуулига правительствын премьер-министр Суванна Фуматай уулзажа магад гээд нутагай журналистууд тухайлда.

Саг үргэлжин анхрал доро байха асуудал

КПСС-эй ЦК-гэй январин Планум хүдөө ажаһын продуктуудыс абаха талаар тон ехэ зорилгонуудыс табигдан байгаа. Парти правительствыһаа урылдаа харюу болгон манай республикын ажалшад ажалдаа ехэ амжалта туйлаһан адууһан 1961 ондо һуу хаалгана нөхөндөһонийнго 23,4 процентээр эхэхэдэхэ, бүхи дээрэ 118 мянган тонно һуу абахаар хараала. Тэрэһин 80 гаран мянган центнергөөр үүлдэ худалдагдаха гэжэ гү, али нөхөндөһонийнго 14 мянган тонноор дээрхэнэй юм. Убэл һуу хаалгана ажаһын доошуулангүй, абаһан уялануудта бодото дээрэн бэлдэхэ байһан гүрүү ажаһынудай жэжэ дээрхэнэ харахада, энэ зорилгын бэлдүлдэхэ байһаныс элээр гэршээгдэнэ. Жэшээнь, үнгрэнэй 2 харын туршада Зэдын аймагай колхоз, совхозууд нөхөндөһонэй энэ үеһи хинхоо һуу хаалгана нилээд эхэхэдэ. Тинхэдэ тус аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз январь-февраль һарада нөхөндөһонийнго 43 процентээр эхэ һуу һааба. Хайшан гээд нимэ амжалта туйлагдаһа гэдэ гээд, колхозой правленни, партинай организаци эмихдэлэй ехэ хүдэлмэри ябууна. Хаалишадый урда тодорхой зорилгонууд табигдаад, социалистическэ мурсысоной дүн ходоодо гаргагдана. Убэлгүй уеда маальны һайнаар харуулагдана, талха тарянаһи зүйлөөр шэмэрт гэжээдэ дутагдаһангүй бшуу. Мун энэхэн «Октябрьскый» совхоз Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, Занграйн аймагай «Гигант» колхоз, Онохойн Курумканай совхозууд уялануудта амжалтатайгаар бөлүүнэ.

Гээшыс зарим ажаһынуд уялануудта бирэгийгөөр дүүргэжэ байна. Һүүлэй уеда һуу хаалгана үдэрхөө Үдэртэ доошуулагдана. Илангала муу байдал Кабанскый аймагта үзэгдэнэ. Энэхэн колхозууд үнгрэнэй хоёр харын туршада нөхөндөһонэй энэ үеһинхнээ 11 процентээр бага һуу хаагаа. Мун энэхэн «Коммунизм», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд һуу хаалгана 17-27 процентээр хороогоо. Шадгажа үзэхэдэ, тус аймагай колхозуудай хаалин фермэнүүд ажаллаха хүнүүдээр хүсэд бүрндхэгдэггүй, тингэжэ олон үнээд шэрээгдэнэ байһа. Унээдыс харууһалга, эсвэлүүлтэ муу, социалистическэ мурсысоной дүнүүд гаргагдадаггүй байгаа. Февраль һарын эхиндэ болоһон КПСС-эй обкомой бюро партини Кабанскый райкомдо һанагча хэмжээ абахыс дурдаһанан байгаа. Тингэһэнэй һүүлээршыс хуулаһа болонгой. Харин февраль һарада бүрн бага һуу хаалдана байха юм.

Тэрээһэн малай ашаг шэмэ абалгыс Тунхэнэй аймагай колхозууд доошуулагдана байна. Январь-февраль һарада эндох ажаһынуд нөхөндөһонийнхнөө 12 процентээр бага һуу хаагаа. Икмэрхүү

Түрүүшүүлэй зэргэдэ...

Байһаа ондо нэггдэхэ партины XXII съездын хүндэлэлтэ дэлгэрхэн социалистическэ мурсысоной эршэ долгын республикын ажалшадый дунда үдэрхөө үдэртэ улам үргэлзэнэ. Улан-Удын горпишторгын № 10 магазин (директорыс нүхэр Тронцкий) городой худалдаа-наймаанай организацынууд соһоооо эжшээтэ ажалаараа шалгарна.

Дурсагдаһан коллектив һая болоһон үйлдбэрингөө сүгалаан дээрэ үнгрэнэй жэлэйнгээ дүн тобишлон соғсолшо зуураа байһаа онгойгоо түсэб зорилго хараалһан байна. Үнгрэгшэ жэлдэ түсэбһөө гадур городой ажалшадта 400 мянган түхэригэй эдэ хоолой зүйл худалдаа. Энэ магазиннай бакаллейн танаг энэ жэлдэ коммунистическэ ажалла коллектив болоһон түлөө эршэмтэй шангаар тэмсэжэ байһахай. Түрүү коллективэй гешүүд жэшээтэ һайн ажалаараа бусадһаа онсо шалгарна.

Дээрэ дурсагдаһан магазинай коллектив 10 харынгаа түсэб КПСС-эй XXII съездын нэггдэхэ үдэр хүртээр сум дүүргэхээр зоригжонхой. Зүгөөр тэдэнэр хэлһэн үгэдөө заабол хүрэлэг, абанган уялгана хуулишалан дүүргэдэг заншалтай.

Д. Колмаков.

Ууламтай

Ууламтай... мунгэн малгайтай, мунгэн үетэмэй... мунгэн зуугайтай.

Ууламтай... дахин хэлэлтэб. Добиновичи түбшэн, ехэ заалан зантай гү, юм нүхэдэн түбшөөдөг, юм. Энэнай гүна һая һанаа, үргэн ээмтэй, худал бэртэй — гаалаа галһанһаа галһар хүн даа.

Добиновичи дүрээ шаалгажа бөгсө бутээжэ һэн, скулыторай забдаа эрхэл хэлхэ байгааб.

Доруун дүрээ тухалһын хойноһой һонор хурса харасыснь дайжаа шадхаһал мэдэ Шадаал хаантай — бүхи мүнхэлхэн гараха байха!

Совхоз нилээхэн тоно даа. Энэ 5 мянга гаран зоно даа хургуули, болнирхээс, клуб, магази гэжэ байгаа. Эдэгээд, газгаагүр арууи агартга сэнгээ ябодхонд, нүхэр Таханов тэрэнис сонхоороо өбөршэн хараад, кабинеттээ уряа һэн.

Мангээс хэлсээд, бэе махабад тушыань һураглаад, намдууһанаар: — селыногой склад даагшын хүдэлмэри ямар гэжэ һананат, — гэжэ асууба.

Тээлмэрэхэ бараттай һуухадань, хүдэлэн татажа:

— Барак даа даа. Хүнгэн, балаһише ядаха, гүйхэ ажал бэһэ ха юм даа. Ташайнай бэсэ таарха бэһэ гү? — гэхэдэн, тэрэ хүмнай зүбшэхэ бааттай болнөб.

Тийгэжэ парторгын үдэр бүриин хүдэлмэри бусална. Тэрэнай ажалдаа һонигүй, юрэ бүсын үдэрнүүд өрйөдоо үгы шахуу.

Борчатка умдэһэн, үрээгэр ёжик үнэтэй, сүхигар шарайтай наһатайшаг хүн өржө өрээд, малгайгаа һугалшалаад һууна.

Александр Добиновичи тэрэнай асуулаһтайшаг харасыс тодон абажа, зохидхоһор, ходохо абажа хөөрөлдөөго ахилба:

— Зай, Лопсын Цеденович, бэемнай амгалан тайбан гү?

— Сээргүй, — гэжэ Тунхэнэй хүн ха даа, ехэл зохидхоһор энэхэн үгтээ «сээртэйгэй» гэдэн сохилоттойгөөр халаа.

Борьбуев Лопсын Цеденович — малгай хүүртин ахалагша малшан. Зундаа Ургэдэйдэ малаа бэлшээн манадаг юм, үбэдлөө ферма дээрэ тэжээдэг. Энэ зун Хүдөө гэжэ зунай балһэндэ адуужа гараа.

Тунхэнэй малшад өөрэ янзаар мал

Дээрэ

Дээрэ... Дээрэ дурсагдаһан магазинай коллектив 10 харынгаа түсэб КПСС-эй XXII съездын нэггдэхэ үдэр хүртээр сум дүүргэхээр зоригжонхой. Зүгөөр тэдэнэр хэлһэн үгэдөө заабол хүрэлэг, абанган уялгана хуулишалан дүүргэдэг заншалтай.

Дээрэ: Ахын Орлик төсөндөхн шэнэ үйлсэ. Д. ДУГАРОВАИ фото.

дадлаа һанашан П. Попова гэгшэд гээд үнээһэ 3500—3500 литр һуу хааһаар шиндээд, ордосоо үүсхэгшэдыс ажаллажа байһахай. Байһаа ондоо үнээс бүрнөө 3600 литр һуу хааһаар зоригжон Фичурин совхозон хаалишад Д. Гармаева, Д. Дармаев гэгшэдэн гээд сүүдэ гаранхай.

Бүнэй элбэг үнээдыс харууһалга, эсвэлүүллээ гэжэ мэдээгдэнэ. Тингэһэнэй хаалин үнээдыс тэжээлынь һайнаар бэлдэхгэй үгтэхэ, саг соогоо уялжа байха шухала. Тинхэдэ мунөө хаа хараһан үнээд олоороо тугалажа байна. Илангала залуу үнээдыс һайнаар харууһалга, һуу хэтэй болонхи тулада шухала хэмжээн абтаха бээ.

Һуу хаалга саг үргэлжин анхрал доро байха асуудал мун.

НЮУТАЙ ШОУТАЛАЙ ПОНИН

ТУНГАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Үг хэлэлцэн хаял эхилж байба. Эгээл энэ үедэ бажгар бэртэй хүн трибунада гара гарамсаараа, нигэмэ мэдүүлэ нэн:

— Баруун гартаа хүхэ, аса бараад амалдагби, «ноён» гэж юун байхаб. «Бурят үнэндэ» 1927 онгоо бэсэмэ эхилэн хүм. Тэра үеда ламанар болоод нударган баяшуултай жада шэнги хурса гуурнаараа гам хайрагуйгөөр тэмсэдэг байгаа бэлэйдни. Мүнөө үедэ, мэргалтай хайхан үедэ, арюун сабэн сэдхэлтэй үетэн хүхээдөө манар дуулажа байхада, ямар урматой, ямар понин гэшэб! Гэхэ зуура ажал дээрэмнай дутуу дунда зүйл үшөөл дайралдаг. «Эрдэм» совхозой хүтэл-барилгашд газетэд хэблэгдэнэн шүүмжлэхэ удхатай бэшгүүдтэ

ТААБАРИНУУД

1. Дүрбөөрөө гэшэнэб, Дүрбүүлэн абатытай. Дүрбэн харуултай: Хоёрын дахатай. Хоёрын жадатай. Нэгэ ташууртай. (нөнүд)
2. Зуурагшан зургаан наратай (ниноү)
3. Мигдар-мигдар гэшхээлтэй, Мигдан сагаан дахуултай; Түгдэр-түгдэр ябадалтай. Түмэн сагаан дахуултай. (ниноү)
4. Гэгээгүй аад лэ, бэдэрдэг, Гэмтээгүй аад лэ, ёолодог. (цахя)

„ХОДОДОО БЭЛЭМДИ!“

Баяхан бидэнэр Закаменай аймгай «Красный Октябрь» колхозой гол ехэ нү-наалин фермэ тээшэ зорижо ошобо-бли. Энэ фермэ колхозой туб-һөө холо бэшэ, Зэдэ голы ба Удэгшэн горхоной уулзуур дээрэ байрланхай. Тэндэ ехэ нагатайшье, эдир залуу, сог залытай комсомолшуудыше хагтын хэрэгтэ хубитаяа оруулажа, КПСС-эй ЦК-гэй январин Пленумэй шийдхэбэри, заабаринууды хэрэг дээрнэ бэелүүлэлсэжэ байнхай.

Малшадай ажабайдалаар Удэгшэний дунда хургуулин шабинар — комсомолшуд ба пионерүүд саг үргэлжэ но-нярхолог, ажал хүдэлмэри-дэнэ али болохоор, шадал зэр-гээрэ туналдаг, онол арга, дүй дүршэлтэй анхаржа, халаан абахаяа эрмэлздэг. Эндэ дунда хургуулин пионерүүд, долоодохи классай хурагшад, отрядтай суглаа үнэгргэхэ айлшалажа ерэнэн байгаа.

Отрядтай суглаа МТФ дээрэ үнэгргэхэ гээшэмнай ямар ушартайб? Пионерхоор... 7-дохи классай хурагшадтай

Тобшохоноор...

★ Уржага ябаа залуу композитор Станислав Улаханов хайхан Эздын аймагаар ябажа, багшанар, хурагшадтай уулса. Нүхэр Улаханов хургуулинуудаар ябаханда, өөрингөө, мүн нүхэдэйнгөө зохёон хүгжэмүүдые сугларгагшадта баян дээрэ наадажа үгээн байна. Энээнһэй гадна колхозой уран хайханы бүлгэмэй гэнүүдтэ горьтойхон тудалажа үгүүлэ.

О. Будаяв. ★ Гусиноозерск городской барилгашад үнэгэртэй январь, февраль парануудта эрхэм найнаар ажаллажа, хэдэн олон айлыш шэнэ гэртэ оруулахай. Шэнээр бии болон коммунистүүдэ үйлсэдэй 39-дхи шэнэ гэртэ нурһа маатга-шадай 8 бүлэ нүхэе, тубжиноба. Ж. Моренев. ★ Хорин долоон жэлэй туршада баяшлага ябаан Ольга Михайловна Плишкинае танихагуй хүн Сэлэнгын аймагта хомор лэ ха. Мүнөө Тамча нотатга багшад-да Ольга Михайловна мүнөөше хүрэтэр залуу үетание хүмүү-жүүлэн, коммунизм байгуулалсаха залуушуулаа хүмүүжүүлжэ ябадаг юм.

Д. Цыбекдашиева. ★ Баяхан Тимлюгэй цемент-шиферэй заводто профсоюзай гэ-шүүдэй конференци үнэгэргэдэб. Конференцидэ хабаадагшад ажал-даа аюулгүйе сахиха тухай асуу-даг зүблэн хэлсэсэн байна.

Ж. Гомбоев. ★ Ахын аймагай колхозуудай бүлэг гэшүүд искусствена аргаар малые үржүүлгын техникатэй танилсахын сорилгоор хүришэ — Тунхэний аймаг хэдэн хоногой курсанда эльгээгдэб.

В. Галсанов. ★ Ново-Селенгинский дунда хургуулида «Эрдэм» колхозой гу-шаад хурагшад хуралсадаг юм. Колхозой правлени түрэлхидэй үүсхэл дэмжэн, хургуулин дэргэ-дэ интернат бариха үгээн байна. Мүнөө эндэ байгшад колхозой зүгһөө эдикэ юумээр гүйсэд хан-гаданхай.

Д. Жамбалов.

Тобшохоноор...

★ Уржага ябаа залуу композитор Станислав Улаханов хайхан Эздын аймагаар ябажа, багшанар, хурагшадтай уулса. Нүхэр Улаханов хургуулинуудаар ябаханда, өөрингөө, мүн нүхэдэйнгөө зохёон хүгжэмүүдые сугларгагшадта баян дээрэ наадажа үгээн байна. Энээнһэй гадна колхозой уран хайханы бүлгэмэй гэнүүдтэ горьтойхон тудалажа үгүүлэ.

О. Будаяв. ★ Гусиноозерск городской барилгашад үнэгэртэй январь, февраль парануудта эрхэм найнаар ажаллажа, хэдэн олон айлыш шэнэ гэртэ оруулахай. Шэнээр бии болон коммунистүүдэ үйлсэдэй 39-дхи шэнэ гэртэ нурһа маатга-шадай 8 бүлэ нүхэе, тубжиноба. Ж. Моренев. ★ Хорин долоон жэлэй туршада баяшлага ябаан Ольга Михайловна Плишкинае танихагуй хүн Сэлэнгын аймагта хомор лэ ха. Мүнөө Тамча нотатга багшад-да Ольга Михайловна мүнөөше хүрэтэр залуу үетание хүмүү-жүүлэн, коммунизм байгуулалсаха залуушуулаа хүмүүжүүлжэ ябадаг юм.

Д. Цыбекдашиева. ★ Баяхан Тимлюгэй цемент-шиферэй заводто профсоюзай гэ-шүүдэй конференци үнэгэргэдэб. Конференцидэ хабаадагшад ажал-даа аюулгүйе сахиха тухай асуу-даг зүблэн хэлсэсэн байна.

Ж. Гомбоев. ★ Ахын аймагай колхозуудай бүлэг гэшүүд искусствена аргаар малые үржүүлгын техникатэй танилсахын сорилгоор хүришэ — Тунхэний аймаг хэдэн хоногой курсанда эльгээгдэб.

В. Галсанов. ★ Ново-Селенгинский дунда хургуулида «Эрдэм» колхозой гу-шаад хурагшад хуралсадаг юм. Колхозой правлени түрэлхидэй үүсхэл дэмжэн, хургуулин дэргэ-дэ интернат бариха үгээн байна. Мүнөө эндэ байгшад колхозой зүгһөө эдикэ юумээр гүйсэд хан-гаданхай.

Д. Жамбалов.

Репортаж

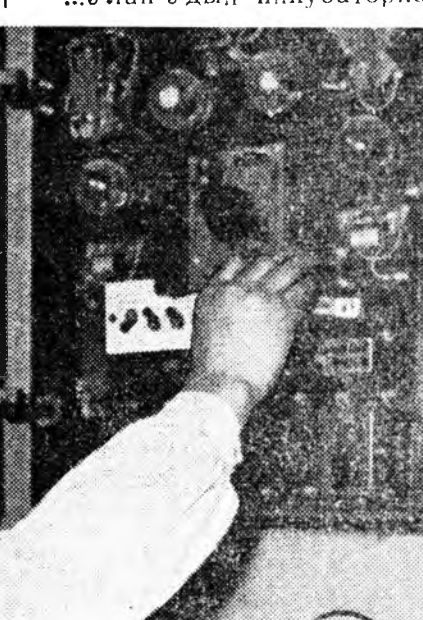
ҮНДЭР томо байшангай гүүүдэ нээжэ орохоор, саб сагаан халаадууды үм-дээн хүнүүдэй эрьхэхэ заб-дагуй ажаллажа байхы харабади. Эндэмнай эм-нэлгын газартал адли сэг-бэрхэн, арюухан агаартай. Юумэ бүхэнийн байра хуу-ридаа, үлүү дутуу зүйл-нүүд, шаг шууян гэжэ огто-угы. Гансал хаяхан дэг-жээгдэнэн дальбараануудай «чик-чик», «тик-тик» гэжэ абьян нүгөөдэ таһалга соо-ноо орой замханагуй.

— Дуулаа бээт, манай ажалай аша урыс, — гэжэ зоотехник Агния Александрона ажал хүдэлмэри тухайгаа омогорхон тайлбарилна. — Эдэмнай мэнэ хаяхан гарахан дальбараанууд, юрөөдөө нөөл дорюунууд бээ, мэргэжэлтэй хүн ганса абягаарин тухайлаха байха, ямар байхыень. Эдэ дальбараанууд «ородой сагаан» гэжэ үлэртэй юм. Илан-гаяа үбэлэй үедэ найнаар түлжэдэг. Мүнөө жэл ар-бан гурба мянган дальбараанууды дэгжээгэдэ байнади. Тусбөө яһала үлүүлнэбди...

ДЭГЖЭЭГДЭШЭ ДАЛЬБАРААНУУД

Лэн байха юм. Энэнь хэдэн арбаад ажахынуудые шу-буунай налбаритай болгоо. Гадна нислэл хотынгоо олон тоото үрхэтэ айлуудые дальбараануудаар хан-гаа юм. Тиммэл халаа тэ-дэнэр үргэн нинтэ зонай баяр баясхаланда, үлгэр сэгнэлтэдэ хүртэжэ байдаг.

Тус станци байгуулагда-һаар 27 жил болобо. Энэ үе соо эндэхидэй дэгжээлэн дальбараанууды тоолохо болоо һаа, тоо томшогуй олон. Зүгөөр тэндэ уни удаан жэл ажаллажа, оло-ной дунда мэдээжэ боло-шод олон. Тэдэн сооһоо Вера Дмитриевна Степанова (нэгэдхи зураг) онсо шалгардаг, ажал хүдэлмэ-ринише тон харюусалгатай. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй, бусад нүхэдэйн шалгажа абайан үндэгэнүүдхэ ямар даль-бараануудай бии болохон дудылдаг. Тэдэ өөһэдөө үнэгэнүүдэ шалгажа аба-һаар лэ, тухай түхээрлэ-гэ соо хээд, инкубатор «Вир-9», «Рекорд-39» гэжэ электромашиннуудта табиха, шарадаг. Тэдэ үндэгэ-нүүдын эндэ 4—5 үдэрэй туршада байлгагдадаг, тин-гээд лэ, дальбараанууд боло-жо дэгжээгдэдэг.

Улан-Удын инкубаторна

Энэ үе соо механик нүхэр Тризма (хоёрдоху зураг) гэгшын ажал бүрише хүн-дэтэй дээрэ тоологдог. Тэрэ саг үргэлжэ эдэ машин-нууд соогоо нэгэ жэгдэ—37,5 градус дулаан байлгахые оролддог. Халуун хүй-тэнэй хубилалтаһаа дальбараануудай дэгжэлгэ ехэ дудылдаг юм. Тиммэ ту-ла Григорий Герасимович хэдэн үдэрэй туршада үдэр һүнигүд дээрүрлага баатай болодог. Тэрэнэй ажалда операторууд ехэ туха хүр-гэдэг. Тэдэрэй хүйтэн ха-луунше харалсаха, гэнлэ байгуулагдаһан тухай гра-

станциин директор нүхэр Демингай нигэжэ омогор-хонхонше зүйтэй. Эндэхид, дүн хамтадаа арбад хүд-лэмэришэд, нүүлэй жэл-нүүдэй туршада колхоз, совхозуудые тахиа, нугаһа-най дальбараануудаар хан-гаха талаар горьтой хүдл-мэри хээ, тингээд респуб-лика дотороо шубуун ажа-хы жүжөөхэ хэрэгтэ ехэ хубитаая оруулжа байнхай. Гансахан үнэгэрэн жэл 340 мянган дальбараа дэгжээ-

— Бидэнэр өөһэ дурар ажаллаа аргагүйбди, тиммэ тухай графигар бэелүүлхын түлөө догбди, — гэжэ оператор Елена Аронова Попова (третий зураг) хөөрэнэ. — Гүйгөөр, хэды саг үдэр дальбараанууд болохынь мэдэхы байдаг. Эгээл тиммэ хоз, совхозуудтай холбоотойгоор би...

Хүүлэй үедэ энэ гоо улам шангаллаар тус станциин той ажал ябуулжа, Тэдэнэр, ялангай тайн аймагай «Искра», «Дружба» зуудай шубуунй улам хүгжөөхэ ехэ тудаламжа үгэ-үдэрүүдтэ дур ажахынууд дальдые олоор абаашдэ жээжэ эхилэ. Жэ «Восход» колхозой ша оной үнэгэрн дай туршада 6 мян балаанууды абаа-дэтэй 99 проценти наар дэгжээ бай...

КПСС-эй ЦК-рин Пленумэй ринүүдээр зорижа, станциинд хүдөө хөгжөөхэ өөһэдэ битые оруулхы элэ үдэрүүдтэ шадалаараа орол-на.

Л. Хайдулова

сүүдхэдэ наамхай үнэн бүр-һөө дунда зэргээр 7—8 литр ху наана...

Тиингээр байтарнь, мал-шадшые сугларжа, үхибүүд-ше бээ элһэшэбд. Отряд нэг-гэ доро жагсана.

«Комсомол» тухай тем-дэ суглаага үнэгэртхөөр бэлэмди! — гэл, отрядтай жо-жатын рапорт үгэмсөөр, ахала-ша пионервожата Г. Мун-куева суглаага эхилхынь зүбшэл үгэжэ:

«Ленинэй хэрэгтэй түлөө бэлэн байгы!» — гэхэдэнь, «Ходоодоо бэлэмди!» гэн, нэгэн доро харюусаба. «Комсомол-шууд» гэнэн дуугаар пионер-нүүд суглаагаа нээбэ. Удаа дараалан комсомолой арюун нангин, солото замые граждан дайнай үешөө эхилээд, мүнөө үе хүрэтэр тобшохоноор аад, тодорхой удхатайгаар 5—6 үхибүүд ээлжээ ээлжээгээр хөөржэ зуураа, үе үетэйн тааралдуулан дуунууды дуу-лахадан, гүнзэгы удхатай, угаа пионертой байба. Бу-рят болон ород арадай дуу-нуудые дуулажа, уран шүлэ-

гүүдые уншажа, малшадны баясуулба. Нүүлэнь отрядтай эрхим хурагша Борис Ульянов үнэгэрнэн жэл Крым ошо-жо, «Артек» гэжэ Бүхэсоюзна лагерта хоёр нара соо амар-һанаа, замлаа болоод, Крымдэ хараһан үзэһнөө пионерхо-лтойгоор хөөржэ үгөө. Үхи-бүүд баһа малшадай гуйлаар бурядаар дуу дуулалдаба. Норжомо Цыденова Намжа-ша Шагдаржапова хоёр — «Ма-ная кавалери», Мэдэгма Ба-неева — «Байсын үндэр» гэнэн бурят арадай дуунууды гүй-сэхэдхэлэнь, баясхалангай алыга ташалган болоо. Булта пионерүүдэй хабаадалгайга-ар ород арадай хатар татца, «Хургуулин харгыхан» гэжэ дуун гүйсэхэдхэлэ.

Тиингээд малшадай зүгһөө залуу наалишан, нёдондо 10-дахие дүүргэһэн басаган Н. Намсараева пионерүүдтэ баяр басхалангаа хүргөөд, өөрингөө болон нүхэдэйнгөө ажал тухай хөөрөөд, отря-дайгаа суглаа фермэ дээрэ үнэгэржэ эхиллэниё бүрин найшааба.

Г.-Б. Тогтохоев.

ЮУН ТУХАЙ, ЯАЖА ВЭШЭХЭВ?

Иймэ гаршагтай зүбшэл Ахын аймагай «Красные Саяны» газетэ толило. Энэнь газетын эхилэн бэшгээдтэ зорюулагданхай.

Хүдөө бэшгээдэй уурга, гэдэний газетэдэ үзүүлжэ байһан тудаламжа, статья, корреспонденци хайшан гээд бэшэхэ тухай тэрээн соонь хэлэгдэнэ. Тинхэдэ нутагай баримта, тус газетын хүдөө бэшгээдэй дүй дүршэл тодорхойгоор тайлбарилла.

Энэнь газетэдэ эхилэн бэшгээдтэ» ехэ тунгатай гэжэ ханамаар.

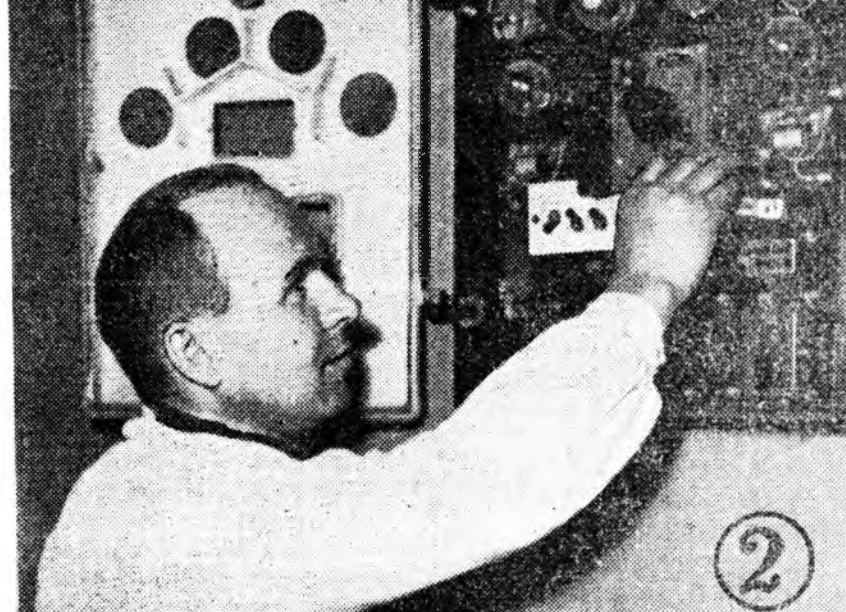
Газетэдэ бэшэхэ асуудал тоо томшогуй олон, бэшэжэ шадахашы хүнүүд хэа хаанагуй бии байха юм. Колхоз, совхозуудай ажал, түрүү хүнүүдэй баатаршалга, партин ХХП съездын хүндэлдтэ долгөрһөн социалистическэ мурьсөөн, шөнэ арга, дүй дүршэл тухай, партинай, комсомолой, профсоюзай хүдэлмэри, культурно-аггээрэлэй эмки зургануудай, медицинскэ, худалдаа наймаанай организацуудай ажал, хургуулинуудай ажабайдал, арад зоной культуруна ажануудал тухай гэхэ мэтэ, мүн бусад олон асуудал-нууды газетэдэ харуулжа боломоор гэжэ зүбшэл үгтэнэ.

Юун тухай, хайшан гэжэ бэшэхэ гэнэн зүбшэл «Красные Саяны» газетын редакция хүдөө бэшгээдтэ үгэһэниин ехэ хайшаалтай.

Өөһэдэньгөө хүдөө бэшгээдтэ, уншагшадта сэхэ хандан, зүбшэл заабари үгэхэдэ ехэ тунгатай, хүдөө бэшгээдтэй эдэхэ үүсхэл улам дээшлэхэ, тэдэнэр газетын ажалда бүри эдэхитэйгээр хабаадалса-даг болохонь дамжагуйт.

Россин Федерациин эхэнэр шатаршадтай мурьсөөн Чита, Орджоникидзе, Петрозаводск гороудта эхилэнхэй. Манай хүршэ—Чита городто эхилэн энэ уулзаллада Приморин, Красноярскын хизаарай, Пермскэ, Оренбургын, Свердловскэ, Курганска, Омско, Новосибирскэ, Читын, Амурай, Магаданай областьнуудай, Башкирин, Бурилай АССР-нүүдэй 24 бэрхэ бэрхэ шатаршад хабаадласана.

Мурьсөөнэй түрүүшын үдэр

Улан-Удын инкубаторна

сүүдхэдэ наамхай үнэн бүр-һөө дунда зэргээр 7—8 литр ху наана...

Тиингээр байтарнь, мал-шадшые сугларжа, үхибүүд-ше бээ элһэшэбд. Отряд нэг-гэ доро жагсана.

«Комсомол» тухай тем-дэ суглаага үнэгэртхөөр бэлэмди! — гэл, отрядтай жо-жатын рапорт үгэмсөөр, ахала-ша пионервожата Г. Мун-куева суглаага эхилхынь зүбшэл үгэжэ:

«Ленинэй хэрэгтэй түлөө бэлэн байгы!» — гэхэдэнь, «Ходоодоо бэлэмди!» гэн, нэгэн доро харюусаба. «Комсомол-шууд» гэнэн дуугаар пионер-нүүд суглаагаа нээбэ. Удаа дараалан комсомолой арюун нангин, солото замые граждан дайнай үешөө эхилээд, мүнөө үе хүрэтэр тобшохоноор аад, тодорхой удхатайгаар 5—6 үхибүүд ээлжээ ээлжээгээр хөөржэ зуураа, үе үетэйн тааралдуулан дуунууды дуу-лахадан, гүнзэгы удхатай, угаа пионертой байба. Бу-рят болон ород арадай дуу-нуудые дуулажа, уран шүлэ-

гүүдые уншажа, малшадны баясуулба. Нүүлэнь отрядтай эрхим хурагша Борис Ульянов үнэгэрнэн жэл Крым ошо-жо, «Артек» гэжэ Бүхэсоюзна лагерта хоёр нара соо амар-һанаа, замлаа болоод, Крымдэ хараһан үзэһнөө пионерхо-лтойгоор хөөржэ үгөө. Үхи-бүүд баһа малшадай гуйлаар бурядаар дуу дуулалдаба. Норжомо Цыденова Намжа-ша Шагдаржапова хоёр — «Ма-ная кавалери», Мэдэгма Ба-неева — «Байсын үндэр» гэнэн бурят арадай дуунууды гүй-сэхэдхэлэнь, баясхалангай алыга ташалган болоо. Булта пионерүүдэй хабаадалгайга-ар ород арадай хатар татца, «Хургуулин харгыхан» гэжэ дуун гүйсэхэдхэлэ.

Тиингээд малшадай зүгһөө залуу наалишан, нёдондо 10-дахие дүүргэһэн басаган Н. Намсараева пионерүүдтэ баяр басхалангаа хүргөөд, өөрингөө болон нүхэдэйнгөө ажал тухай хөөрөөд, отря-дайгаа суглаа фермэ дээрэ үнэгэржэ эхиллэниё бүрин найшааба.

Г.-Б. Тогтохоев.

ЮУН ТУХАЙ, ЯАЖА ВЭШЭХЭВ?

Иймэ гаршагтай зүбшэл Ахын аймагай «Красные Саяны» газетэ толило. Энэнь газетын эхилэн бэшгээдтэ зорюулагданхай.

Хүдөө бэшгээдэй уурга, гэдэний газетэдэ үзүүлжэ байһан тудаламжа, статья, корреспонденци хайшан гээд бэшэхэ тухай тэрээн соонь хэлэгдэнэ. Тинхэдэ нутагай баримта, тус газетын хүдөө бэшгээдэй дүй дүршэл тодорхойгоор тайлбарилла.

Энэнь газетэдэ эхилэн бэшгээдтэ» ехэ тунгатай гэжэ ханамаар.

Газетэдэ бэшэхэ асуудал тоо томшогуй олон, бэшэжэ шадахашы хүнүүд хэа хаанагуй бии байха юм. Колхоз, совхозуудай ажал, түрүү хүнүүдэй баатаршалга, партин ХХП съездын хүндэлдтэ долгөрһөн социалистическэ мурьсөөн, шөнэ арга, дүй дүршэл тухай, партинай, комсомолой, профсоюзай хүдэлмэри, культурно-аггээрэлэй эмки зургануудай, медицинскэ, худалдаа наймаанай организацуудай ажал, хургуулинуудай ажабайдал, арад зоной культуруна ажануудал тухай гэхэ мэтэ, мүн бусад олон асуудал-нууды газетэдэ харуулжа боломоор гэжэ зүбшэл үгтэнэ.

Юун тухай, хайшан гэжэ бэшэхэ гэнэн зүбшэл «Красные Саяны» газетын редакция хүдөө бэшгээдтэ үгэһэниин ехэ хайшаалтай.

Өөһэдэньгөө хүдөө бэшгээдтэ, уншагшадта сэхэ хандан, зүбшэл заабари үгэхэдэ ехэ тунгатай, хүдөө бэшгээдтэй эдэхэ үүсхэл улам дээшлэхэ, тэдэнэр газетын ажалда бүри эдэхитэйгээр хабаадалса-даг болохонь дамжагуйт.

республикнай чемпион Гар-маева Красноярскын бэрхэ шатаршан Поповатай наада-хандаа, тэнсэбэ. Нүгөөдэ ша-таршаднай—Коновалова Ва-хиннада (Свердловск), Улым-жиева Айбиндер (Новоси-бирск) гэгшэдэ, Игунова Пермскэ областни чемпион Пахомуова шүүгдэхэнхэй. Шатаршад Контуганова (Пермь) Глотова (Примори), Гамаша (Амурска область) Шарапова (Чита), Галкина (Свердловск) Таланова (Новосибирск), Дубровская (Кур-ган) Бричкина (Магадан) шүүгээ. Тинхэдэ шатаршад Вайвшило (Уфа), Носарь (Чита), Крылова (Оренбург), Балудева (Свердловск) гэгшэ-дэй парти хойшолоулагдаа. Мурьсөөнэй эдир шатаршан, арбан дүртэйтэ Кислова (Ке-меровск) Омскын шатаршан Гинодмантай наадахандаа, тэн-сээн байна.

А. Михайлов.

ЭХЭНЭРНҮҮД МУРЫСЭНЭ

республикнай чемпион Гар-маева Красноярскын бэрхэ шатаршан Поповатай наада-хандаа, тэнсэбэ. Нүгөөдэ ша-таршаднай—Коновалова Ва-хиннада (Свердловск), Улым-жиева Айбиндер (Новоси-бирск) гэгшэдэ, Игунова Пермскэ областни чемпион Пахомуова шүүгдэхэнхэй. Шатаршад Контуганова (Пермь) Глотова (Примори), Гамаша (Амурска область) Шарапова (Чита), Галкина (Свердловск) Таланова (Новосибирск), Дубровская (Кур-ган) Бричкина (Магадан) шүүгээ. Тинхэдэ шатаршад Вайвшило (Уфа), Носарь (Чита), Крылова (Оренбург), Балудева (Свердловск) гэгшэ-дэй парти хойшолоулагдаа. Мурьсөөнэй эдир шатаршан, арбан дүртэйтэ Кислова (Ке-меровск) Омскын шатаршан Гинодмантай наадахандаа, тэн-сээн байна.

А. Михайлов.

Амаргшадай поо олошорно

Дээдэ Онгостойн вэсхэлэн-тэ гоё газарта түбхинэһэн «Учитель» гэжэ амаралтын байшанда мүнөө 200 гаран хүдэлмэришэд, алба хагшад, студенттер, пенсионерүүд амаржа байнхай. Эндэ амаргшадтай дунда хүршэ Яха-дай АССР-эй, Читын болон бусад нутагуудаһаа ерэнэн ажалтай түрүүшүүл олон.

Амаралтын байшангай ин-структор Галина Михайловна амаргшадтайнгаа сүлөөтэй са-гаа сэнгүү зохиодор үнэгэ-рын тула элдэб янзын наада зугаа эмхидхэлэг, сэбэр агаар-та санаар мурьсөө үнэгэржэ-тэ байна.

Г. Ильин.

Манай уншагшад юун тухай бэшэнэб!

Хүүлэй почтоһоо

— Унгаргашэ жэлдэ 44 тол-гой тугал 11 наратай болотори харууһалаба, нэгэше толгой гараадагуй. Бая гараһан ту-галүүд дунда зэргээр 19,3 ки-лограмм байгаа һаа, 11 харын үнгөрөөд байхада 288—295 килограмм шөгүүртэй болоо, — гэжэ З. Ф. Литвицева хөөр-ни. Бицүрын аймагай Держин-скийн нэрэмжэтэ колхозой су-та тугалшан Литвицева Эхэ орондоо тарган мяша тушааха, маханай өөрнө үнэ сангые ба-га болгохо гэжэ оролдожэ бай...

Гидрометбюрогой мэдээс-энэй ёһоор...

Гидрометбюрогой мэдээс-энэй ёһоор, мүнөөдэр рес-публика доторнай үүлэтэйшгэ байха, саһан орохогүй. Баруун зүгһөө нулахаанаар ну-лгөөүүр 18—20, үдэртэ 0—2 градус хүйтэн болохоор ха-ралагдана.

Мартын 13—14-нэй үдэр-нүүдтэ республика дотор бага зэргэ үүлэтэйшгэ байха, саһан орохогүй. Баруун хойто зүгһөө нулахаанаар халхилха. Хойто аймагуудта һуниинд 24—29, урда аймагуудта 19—24, үдэр-тэ 1—6 градус хүйтэн бай-хаар багсагдана.

А. Михайлов.

Улэн зүрхэнһөө...

«Эрдэм» совхозой түб тос-хойдо 13 хүнэй байха эмнэл-гын газар, мүн 4 хүнэй хуури-тай нарайлагдын байшан бии юм. Эндэ Зоя Викторевна Де-нисова даагшатай, хамта 11 хүн хүдэлдэг.

Тэдэнэр оролдосотой хайн

Улэн зүрхэнһөө...

ажалаараа магтаал найшаал-да хүртэнхэй. Медстранууд Авверина, Омьяник, Варфоло-меева болон бусад нүхэд ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хан-ладаг юм.

Д. Лопилов.

Улан-Удын лизеро-архин завод (директорын Петр Иванович Сухарев) сэмбин фабрика шадар хүдэлмэри-шэдтөө олон гэр бариха байгаа юм. Энэ барилгы про-раб Сергей Цыренович Янтуев хүтэлбэрилнэ. Барилга дээрэ хүдэлмэришэдэй ажал хүндлэхэе тушаа амаршы хэмжээн абтангауй. Тэдэнэр шабар зуурагын тула унаа хэдэн зуун метрын зайһаа бочка соо хэжэ, шаргаар зөөжэ байдаг.